

STUDENTEN WEEKBLAD

REDACTEUREN:

M. ELION, C. J. BOUTEN, W. BADON GHIJZEN,
MEJ. G. F. M. J. VAN GELDER, M. CH. G. DE BRUYN, A. J. ODINOT.

ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN.

18e JAARGANG.

No. 19.

DONDERDAG

17 FEBR. 1916

DIT BLAD VERSCHIJNT DONDERDAGS, BEHALVE IN DE VACANTIËN. DE ABONNEMENTSPRIJS IS f 3,50, BIJ VOORUITBETALING f 3,— PER JAAR. DE JAARGANG LOOPT VAN 1 OCTOBER TOT 30 SEPTEMBER. DE PRIJS DER ADVERTENTIËN IS 10 CTS. PER REGEL.

TECHNISCHE BOEK-
HANDEL EN DRUKKERIJ
J. WALTMAN JR., DELFT

INZENDINGEN TE BEZORGEN VOOR
MAANDAGMIDDAG 4 UUR AAN HET
REDACTIE-ADRES: KOORNMARKT 62

Inhoud.

Watersnood-inzameling.

Delftsch Studenten-Corps.

Bestuurssamenstelling Laga.
Apollo-uitvoering.

Vereenigingsleven.

Electrotechnische Vereeniging.
Technologisch Gezelschap.
Civiel en Bouwk. Studenten-Gezelschap „Practische Studie”.
D. S. E. V.

Gedachten en Gedichten.

Lentenacht, door Wiswamitra.
Ships of te Past, door A. F.

Tooneel.

Opvoering van Rubaiyat van Omar Khayyam, door M. W.

Boekbespreking.

Meetkunde en Mystiek, door Dr. H. A. Naber.

Technische Hoogeschool.

Aangifte Ingenieurs-examens.
Mededeelingen.

Agenda.

Watersnood-inzameling.

Daar er deze week niets is ingekomen, sluiten we hierbij de inzameling met een eindbedrag van f 238,75 dat zal worden afgedragen aan de Algemeene Vereenigde Commissie ter Leniging van Rampen door Watersnood in Nederland.

Een woord van dank aan den heer Waltman, die zich zoo welwillend met het innen van de gelden belastte, is hier zeker op zijn plaats.

REDACTIE.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Delftsche Studenten-Roeivereeniging „Laga”.

Het bestuur heeft zich als volgt samengesteld:

M. M. Rost van Tonningen, president.

L. L. C. Polis, secretaris.

J. J. Heyting, thesaurier.

A. H. van Assen, commissaris, vice-president.

Apollo.

Dinsdag 7 Maart zal Apollo een uitvoering in de Stads Doelen geven, getrouw aan de goede gewoonte, die helaas het vorige jaar moest worden onderbroken.

Deze uitvoering wordt gevolgd door een bal.

De leden hebben het recht van introductie. Zij die nog niet lid zijn, kunnen zich thans voor de tweede termijn opgeven. Het is te hopen dat het streven der werkende

leden om zooveel mogelijk de moeilijkheden te overwinnen, waar zoo vele vereenigingen voor staan, beloond zal worden door groote medewerking der overige studenten. Mogen velen inteekenen voor het lidmaatschap op de lijsten die te vinden zijn in de Societeit Phoenix.

VEREENIGINGSLEVEN.

Electrotechnische Vereeniging.

Ons is ter oore gekomen, dat dezer dagen voor deze vereeniging een lezing is gehouden.

RED.

Technologisch Gezelschap.

Lezing van Prof. M. W. Beyerinck, t., op Donderdag 10 Februari over: „Vorming van Eiwitten, Koolhydraten en Vetten door Microben”.

Deze buitengewoon interessante lezing werd gehouden voor een stampvolle zaal. Het zou te ver voeren over de voordracht zelve een verslag te schrijven, het ware hier niet op zijn plaats.

Het onderwerp was gekozen naar aanleiding van de nieuwere Duitsche pogingen tot het bereiden van voedingsmiddelen langs dezen weg, hetgeen practisch gesproken nog niet is gelukt. Een eiwitrijke stof uit biergist bereid, het eenige zoogenaamd gelukte, was volgens spreker eenvoudig walgelijk. Hij sloot zijn rede met de mededeeling dat voorloopig microben meer voelden voor de wetenschap dan voor de practijk en dat zij zich niet op gelijke hoogte met kippen en varkens wenschten te stellen.

Het geheel ging aan de hand van vele plaatjes en demonstraties.

Civiel en Bouwkundig Studenten-Gezelschap
„Practische Studie”.

TWEEDAAGSCHE EXCURSIE VAN 10—11 FEBRUARI.

1^e dag.

Onder leiding van den ingenieur W. C. Köhler, hoofd van de afdeling „Havenwerken” en eenige andere ingenieurs bij de gemeentewerken van Amsterdam bezocht een zestigtal leden per boot de havenwerken van Amsterdam.

Nadat de heer Köhler op de boot in 't kort de geschiedenis en de ontwikkeling van de havens uiteengezet had en de deelnemers vertrouwd gemaakt had met de te volgen route en de te bezichtigen handelsinrichtingen en in uitvoering zijnde werken, werd het groote nieuwe entrepôt van het Blauwhoeden Veem (mushroom-systeem) bezocht, waar de verschillende eischen gedemonstreerd werden, die dit bedrijf stelt en de modernste oplossingen, om hieraan te voldoen. Iets verder aan de Handelskade werd het begin van een kade-verbreding bekeken.

Hierna volgde de bezichtiging van 2000 M. kade-aanleg aan den Noordkant van de Entrepôthaven. Dit werk, in verschillende afdelingen opgetrokken, die daardoor in verschillende stadia van bewerking waren, gaf in zijn verscheidenheid een interessante kijk op zijn opbouw en bedrijfsorganisatie.

Hierna werden nog de verschillende loodsen van de Kon. Ned. Stoomboot Mij. en van de Maatschappij Nederland bezichtigd.

Vervolgens werden de Petroleumhaven met pompgebouwen en tanks bezocht, terwijl daarna de boot nog de Houthavens doorvoer

Het fraaie weer werkte ook mede om deze dag tot aller genoegen te doen affloopen.

2^e dag.

In verband met de uitvoerige beschrijving van de drie spoed-excursies kunnen deze mededeelingen kort zijn.

De hoogleeraren Behrens, Everts en Nelemans namen den tweeden dag aan de excursie deel Evenals vroeger werd binnendoor Monnikendam bereikt. Vooraf waren den deelnemers de volgende mededeelingen verstrekt, ten einde spoedig een overzicht te verkrijgen van de te bezichtigen werkzaamheden.

„Monnikendam stond voor de overstroming op drie plaatsen in verbinding met den Waterlandschen boezem, terwijl een kleine sluis toegang gaf tot de zee. De groote zeesluizen voor de binnenscheepvaart liggen buiten den dijk, welke Monnikendam omringt. Toen nu, tengevolge van de dijkbreuk aan de Zuiderzee, Monnikendam voor een groot deel onder water werd gezet, waaronder ook dat gedeelte waarop de gasfabriek is gelegen, die onmiddellijk moest worden stopgezet, werden in de eerste plaats maatregelen genomen om van Monnikendam een kleine polder te maken. De drie verbindingen met den Waterlandschen boezem werden gedicht door middel van een zanddam met een laag klei. Ook tegen de deuren van de kleine zeesluis, die niet voldoende afsloot, heeft men zand moeten storten. Door middel van een paar centrifugaalpompen is toen Monnikendam weer droog gepompt.

De aanvoer van materialen voor het herstellingswerk moest volledig, dus onafhankelijk van weersgesteldheid en waterstand, worden gewaarborgd. Men oordeelde het wenschelijk den aanvoer voor de zuidelijke en noordelijke breuk geheel afgescheiden te houden. Aangezien bij laag water van de zeezijde wegens de buitengewone ondiepte niet te lossen is, heeft men voor beide werken een losplaats aan de landzijde ingericht. Vanaf deze losplaatsen wordt dan een werkspoor naar de betreffende doorbraak gelegd. De gemiddelde dagelijkse waterstand van de zee is N. A. P., waarbij deze bevaarbaar is voor schepen met een diepgang van 1.50 M.

Het lossen van materialen geschiedt voor het zuidelijk werk door middel van 2 grijpers, voor het noordelijke met behulp van een elevator.

De doorbraken in den zeedijk zijn van tweeërlei soort, n.l. 1° die waar het water voortdurend doorstroomt, 2° die waarbij nog voorland is blijven staan, zoodat pas bij een waterstand van 40—50 c.M. + N. A. P. doorstroming plaats heeft. Om deze laatste zijn nu voorloopige ringdijken gelegd tot 2 M. + N. A. P., zoodat deze geen invloed meer ondervinden van de gewone hooge vloed. Die ringdijken bestaan uit zand met een kleibekleding. Aan de zeezijde is voor bescherming een rijsbeslag gelegd, waartegen steenen zijn gestort.

De gaten, waardoor thans voortdurend water stroomt, worden gedicht door middel van zinkstukken aan de zeezijde, tot A. P. Aan de binnenzijde komt een grondstuk, hierop een zinkstuk en vervolgens kraagstukken.

De steenen, die noodig zijn om het zinken te bewerkstelligen, worden dichtbij den dijk overgeladen in dekschuiten en zelfs dan kan het soms dagen duren voor deze voldoende het gat kunnen naderen om het zinken mogelijk te maken.

Ieder zinkstuk heeft ongeveer een lengte van 25 M., een breedte van 15 M. en een hoogte van 0.75 M. De breedte van het groote zuidelijke gat is \pm 80 M.”

Allereerst werden de losplaatsen bezichtigd en de verschillende dammen, die de verbinding met den Waterlandschen boezem hebben gedicht.

Na de koffie werd gewandeld naar het groote gat in den Waterlandschen Zeedijk. Hier werd het maken der zinkstukken bijgewoond, terwijl ieder zich een denkbeeld kon vormen van de wijze, waarop de dijk weer in goeden toestand wordt gebracht

Nog mag worden gememoreerd het feit, dat de boot, die met enkele leden zeewaarts wilde stoomen, kans heeft gezien vast te raken, terwijl moet worden betreurd dat het plan van die enkelen, om over de Zuiderzee terug te gaan, niet is doorgezet, gezien de prettige ondiepte tot op grooten afstand van de kust.

Woensdag 2 en 9 Febr. hield Mej. Kuenen voor de D. S. E. V. twee lezingen over Plato. Zij begon met een kleine geschiedkundige inleiding, om daarmee de Gymnasium- of H. B. S.-kennis uit de herinnering op te roepen, van de menschen, die zich niet verder in de Platonische ideeën hadden verdiept.

Plato, geboren uit een adellijk geslacht (427 v. C.) kwam in zijn jeugd in aanraking met Socrates en is van zijn 20ste tot zijn 30ste jaar zijn leerling geweest. Na diens dood heeft hij eenige reizen gemaakt, waarvan de belangrijkste naar Sicilië, toen geregeerd door koning Dionyzos. Op dezen koning heeft hij getracht grooten invloed uit te oefenen, hem te vervormen tot wat in zijn oogen de ideaal heerscher was. Deze ideeën over een ideaal heerscher en een ideale staat heeft Plato uitgewerkt in tien boeken. Even geeft Mej. Kuenen de inhoud van die boeken aan en gaat dan over tot een meer uitvoerige bespreking van de indeeling der Staat.

Zooals hij de menschelijke ziel verdeelt in de drie deelen: het denken, het willen en het begeeren, zoo zal ook de samenleving in drie standen verdeeld zijn die één harmonisch geheel vormen. De eerste stand, de aristocratie staat boven de twee andere, het soldatenvolk en de gewone burgers.

Maar niet een aristocratie berustend op stand en geboorte maar voortspruitend uit karaktergrootheid. Uit die eerste stand zal één heerscher worden gekozen. Nu gaat Plato uit van het grootsche denkbeeld, dat wanneer eenmaal een ideaal heerscher regeert over de volgens zijn principen ingerichte Staat, de inwoners vanzelf volgens zijn wetten zouden handelen. Ook wijst hij er uitdrukkelijk op: laat ieder het werk doen waar hij het meest geschikt voor is; geen rijkdom en geen armoede zal er heerschen; mannen en vrouwen zijn gelijk.

Om de heerschers tot hun hoogste zijn op te voeden, moet daar reeds heel vroeg mee worden begonnen, en deze opvoeding moet lichaam-hardend zijn.

De sterrekunde en de wiskunde zijn de wetenschappen die vooraan staan, en vooral aan muziek moet veel tijd worden besteed. Plato toch was een mathematicus en muziek berust op harmonie, wat een mathematisch beginsel is.

Verder was een eisch, dat de eerste stand geen bezit mocht hebben, want dit bracht het zedelijk peil naar onlaag. Ze zouden in een kazerne leven, afgezonderd van alle weelde en uiterlijk vertoon.

Plato bant alle gevoel. Het wordt als 't ware gedrukt onder 't zedelijk principe.

Gevoelsuitingen, als genade, zonde, verlossing, zooals het christendom die predikt, worden in zijn werken niet genoemd. Het zelfonderzoek dat bij het christendom ook in het gevoelsgebied ligt is bij hem louter intellectueel. Alles komt bij hem neer op het begrijpen, niet op het voelen, is dus objectief.

Wat in het christendom de liefde tot God is, is bij hem het kennen der idee, het dieper doordringen tot het ware zijn van de dingen. Slechts de ideeën zijn volkomen, en de dingen zijn er een voorstelling van. In boek 7 spreekt hij in een beeldspraak de waarschuwing uit tegen de menschen die zich vasthouden aan de realiteit, aan de droge feiten. Boven alles staat de idee van het Goede; deze idee noemt hij het doel van alles wat bestaat en hiervan straalt uit de schoonheid, de kennis en de waarheid.

Maar hoe komt de mensch aan de begrippen, als zij in hun dagelijksch leven toch slechts de voorstellingen zien? en hier wijst Mej. Kuenen op op het theosophisch gedeelte van zijn leer: de theosofen noemen hem één van de hunnen. Hij neemt aan, dat de ziel vóór haar komst in het lichaam de begrippen gezien heeft. Ieder mensch heeft voor zijn geboorte een keuze gedaan en is verantwoordelijk voor zijn handelingen. Een mensch, die van iets een begrip heeft, herinnert zich dus als 't ware het eenmaal geziene. Wanneer is nu een handeling goed geweest? Dan alleen, wanneer zij eeuwig stand houdt. Op alles wat in een opwelling geschiedt volgt een terugslag. Hij zegt uitdrukkelijk: een vrij mensch zal het goede van zelf opnemen. Hij haat alle uitwendige dwang. Zoo'n vrij mensch kan dus stijgen tot een deugdzaam en een gelukkig mensch. Volle ontplooiing is er echter alleen wanneer de vrijheid van de eene mensch evenwijdig loopt aan die van de anderen der samenleving.

De deugdzaam mensch zal gelukkig zijn, maar niet andersom. Altijd beschouwt hij de deugd als het doel en het geluk als een begeleidend verschijnsel. De deugd is iets wat blijft, hij noemt het een toestand van de ziel in tegenstelling met onze moderne begrippen, die toch in alles de wording erkennen, en die deugd als een streven naar iets opvatten. Hij kan zich de deugd niet naast iets anders

voorstellen. Waar strijd is, is geen deugd. Het geluk, hierboven genoemd als begeleidend verschijnsel, mag nooit opgaan in genots-sensatie.

Daarin bestrijdt hij de Hedonisten, die de lust als het voornaamste hielden. Alle geluk, dat op emotie berust is voorbijgaand.

Het geluk is echter niet individueel, maar sociaal. Zie daar de mooie, grootsche, breede opvatting. In zijn staat is het mogelijk, dat ieder mensch tot zulk een hoogte zal stijgen, dat neiging en geluk één zijn. Juist omdat hij deel uitmaakt van die ideale samenleving zal het toegeven aan zijn neigingen geluk zijn. Hier staat hij tegenover de anarchisten, die de staat als een noodzakelijk kwaad beschouwen. Neen, Plato noemt de individuen producten van de Staat.

Steeds meer wordt Plato den laatsten tijd bestudeerd door de Engelsche sociaal-democraten.

Om zijn ideale staat in te voeren zou hij tot krasse maatregelen willen overgaan. Begin bij het begin, was zijn leus. Van lapmiddelen was hij niet gediend, dat er doktoren noodig waren om zieke menschen beter te maken, dat er gevangenen bestonden om de misdadigers te straffen, vond hij dwaas. Hij verwierp de mogelijkheid dat het door ontwikkeling bereikt kon worden. Vooruitgang kon hij niet erkennen, immers volgens zijn berekening zou er een cyclische gang van de wereld bestaan en zou om de 10800 jaar alles weer in dezelfde toestand zijn.

Of de menschen van die ideale samenleving werkelijk gelukkig zullen zijn? In boek 4 wordt door één van de personen, sprekende over den heerschersstand, deze vraag gedaan en de veronderstelling uitgesproken: maakt ge niet een gelukkige staat uit ongelukkige menschen?

Neen, in onze wereld van wording kunnen we ons een toestand niet indenken. Naar een ideaal wordt gestreefd, maar altijd zal het op een, al is het nog zulk een kleinen afstand moeten blijven.

Met deze lezingen heeft dunkt me Mej. Kuenen diegenen van haar helaas klein gehoor, die Plato slechts van hooren noemen kenden, opgewekt eens wat langer bij zijn ideeën stil te blijven staan. Van het recht van debatteeren werd geen gebruik gemaakt; hiermede is het ook al dikwijls: als er één schaap over den dam is volgen er meer, en aangezien de voorman niet kwam, bleef ook 't gevolg uit.

G. A. H. G.

GEDACHTEN EN GEDICHTEN.

Lentenacht.

Ik kan niet meer, ik wil niet langer.

Als met looden band drukt mij de warmte van mijn stille kamer om de slapen. Het suist in mijn ooren en klopt in mijn keel; ik kan niet werken meer, ik wil niet.

Ik draai de lamp uit en schuif het raam op.

Zwaar en loom komen de geuren van den zwoelen lentedacht naar binnen. Is het nacht? neen, avond is 't. Nog klopt het leven in 't stille stadje, nog rijden wagens door nabije straten; maar mat klinkt het, dof, en ik voel dat de avond sterven gaat.

Het grachtje ligt stil en eenzaam. Het regent, traag, triest, met heel fijne spetjes in het zwarte olieachtige water, dat kleine krinkeltes opleven in het lichtgespeel van een enkele lantaren. Zwaar en broeiend is de lucht en vol zoetig weë geuren, die opstijgen van 't zwarte water. Uit een schraal verlicht kroegje aan de overzijde klinkt het klossen van biljartballen met regelmatige tusschenpoozen; telkens een doffe klots als een bedwongen snik. In de verte zingt een mannestem een weemoedige wijs.

Een afgedwaald troepje meiden scheurt plots de stilte met krijschend gelach, dat opkletst tegen de oude geveltjes, die tegen elkaar geleund te droomen staan langs 't stille grachtje. Bij een zijsteeg breken de schelle stemmen en zijn weg. Langzaam, onzeker, slentert een jonge kerel er achter aan en fluit; en fluit zacht voor zich heen, om zich een houding te geven.

De deur van het kroegje gaat open en even dringt stemmengeras naar buiten, dadelijk gedempt door de dof dichtveerende deur. Vaag, versuft, staat een man op den drempel en brabbelt woorden, woorden zonder zin — en strompelt voort, waggelend, trottoir op, trottoir af.

Zoekers naar geluk die niet vonden, nooit vinden zullen.

Ik voel dat er iets komen gaat, iets komen moet, nu, nu dadelijk. Mijn oogen branden, mijn hart klopt, klopt of 't bersten zal van jagend verlangen, driftig, schokkend, en dan stil stil , en dan weer: schok! schok!

Er komt stroom in 't water, dat roerloos lag. Golfjes

klotsen tegen den kant en vangen lichtstralen, die zij kaatsen in mijn donkere kamer. Tegen het witgekalkt plafond loopen lichtrimpelingen in- en uiteen en warrelen door elkander in grillig spel. De golven groeien en slaan tegen de oevers, die wegbrokkelen en vervagen. Een lauwe wind strijkt traag over 't woelende water, dat zich breidt tot een meer, een zee, die strekt tot zoover 't oog reiken kan. Wilder huilt de wind en zweept de golven, die geluidloos breken komen op de rotsige kust. Donkere wolken jagen langs de maneschijf en hare randen sieren zilveren zoomen. 't Is angstig hoe de maan als een bleek albasten lamp roerloos hangt van den hoogen hemel. Als waarden rustelooze zielen snikkend rond, zoë kreunt de wind; lauw is de lucht als van tranen.

Wat duikt daar op, wat voeren wind en golven daar met zich? Een arm, een hoofd, een lichaam is 't, en daar, en daar verder meer, steeds meer, mannen en vrouwen, die de golven heen en weer slingeren, vereenigen en scheiden. Oude, afgeleefde gezichten, cynisch de saamgeknepen lippen, kil de grijs starende oogen; jonge gezichten ook, verwrongen door nameloos leed.

Het maanlicht glijdt over het hoofd van een verdrikkende. Tanig strakt het vel om de uitstekende jukbeenderen, diep in hun kassen branden de oogen in starren doodsangst. Uitgestooten in den gorgelenden doodskreet kwelt uit den gapenden mond het slijkerige water. —

Op den rug gestrekt, gewiegd door de golven, een jonge vrouw, slank, als van een knaap, het blanke lijf, bleek en doorzichtig; als leeggebloed. In het door lijden verstarde gezichtje leven nog flauw de oogen en vragen verschrikt: Waarom? Waarom? — Tusschen haar borsten hurkt een jongske, krachtig, volbloedig, en strekt de armpjes in hulpeloos gebaar.

De golven voeren hen mee, moeder en kind; zij slaan te pletter tegen de klip, waar rijst een wonderbare vrouwen-gestalt:

Aphrôditè!

De storm heeft haar het zwarte gewaad van de schouders gerukt; als donkere nachtvogels fladderen de slippers omhoog, omhoog met de blonde haren naar de jagende luchten. Zij ziet niet de golven en 't wee aan haar voet, heel jong en naakt staat zij daar en beangstigend licht haar blanke lijf in 't donker. In extatisch gebaar strekt zij de armen en heft 't weemoedschoone gelaat naar boven, waar helder en rustig een ster te stralen staat. In de grijze oogen gloeit het eeuwig verlangen. —

Een dichte nevel stijgt en wikkelt 't al in grauwe sluiers. Nog ruischen de golven, eentonig, suizelend; als de nachtwind door hoog geboomte

Een oerbosch. — Aan den wolkloozen hemel glanst de maan. Kaatsend haar stralen op een open zandplek, door struiken omzoomd.

Hijgend, geweldig, worstelen twee behaarde gestalten in 't koele licht. Als vreemdsoortige apen bewegen de schaduwen achter hen aan, wentelend, draaiend over 't schitterlichtende zand. Geleund tegen een zilverberk een blonde vrouw, naakt, frisch, van een dierlijke schoonheid. Over de hijgende borst gekruist de krachtige armen, volgt zij aandachtig den doodelijken kamp, beidend den winnaar. —

Door den heeten lentedacht spreidt de kamperfoelie haar wolkende geuren.

Eeuwen later. Een zuidelijke stad. Nauwe schilderachtige straatjes, oude, kleurenrijke huizen, en daarboven zich wolvend een hooge lucht in tinteling van blauw en zonnegoud. Lente, driewerf lente!

Geleund in de schaduw van een brugje, een jonge man, somber van kleedij, als een donkere vlek in het zondorgloeide stadsbeeld, staart hij in de Arno, die traag haar gele wateren voortstuwt de blauwende zee tegemoet.

Plots, als een klatering van licht in water, helle, lachende vrouwenstemmen. In bonte groep, arm in arm, in flonkering van kant en kleurige sieradiën, zes, zeven jonge vrouwen. In overmoedige vreugde lokken de oogen, lachen de lippen, ruischen de zijden gewaden. In haar midden eene, die stil en droom verloren voort schrijdt, meer kind dan vrouw; de schoonste, de reinste van allen.

Zacht voor zich heen, hartstochtelijk op zijn stille kamer in bange nachten, en heel zijn wondere leven door, nu zacht verklindend, dan machtig ruischend, zingt de sombere man:

Béatrice, Béatrice.

Stil ligt 't grachtje en roerloos in den zwoelen lentedacht. Met fijne spetjes valt traag de regen in 't zwarte, olieachtige water, dat krinkeltes opleven in 't licht gespeel van een enkele lantaren.

WISWAMITRA.

Ships of the past.

Geluidloos glijden door den nacht
De roefgaleien der herinnering
En voeren vloekbeladen vracht
Uit geestenwereld in de schemering.

Zij worden door onkeerbare macht
Vooruitgesleurd in wilde werveling.
De zeilen fladdren bij de dolle jacht
En nauwer steeds sluit zich de duistere kring

Om 't bange hart, dat vruchteloos nog tracht
't Ontkomen aan de wreede omsingeling
Van steeds opvolgend pijnlijker gedacht',

Die komen houden 't nachtelijk geding.
Uit ieder vaartuig stijgt een stomme klacht
Van euveldaad, die nooit haar loon ontving.

A. F.

(Zie verder Tweede Blad).

ADVERTENTIEN.

Mr. L. DE ROOY, Advocaat te 's Gravenhage,
Spuistraat 1, Telefoon H 2070, REPETEERT
Staats- en Administratief Recht.

De hoogste waarde ontvangt U
voor GEDRAGEN KLEEDING, enz. bij
JAC. TH. ZONDERLAND, Hoefkade 729, Den Haag.
Dagelijks aan huis te ontbieden.

HEDEN VERSCHIEEN:

Deel V (December) van Stijn Streuvels
IN OORLOGSTIJD.

f 0.60.

Voorhanden in de
Technische Boekhandel en Drukkerij
J. WALTMAN Jr., Binnenwatersl. 33.

Door eerstbeginnende
Scheikundige lessen gevraagd.

Brief. met opg. v. conditiën onder No. 202 Boekh. J. Waltman.

Door het eind-examen van den tegenwoordigen Heer te huur:
een gemeubileerde Zit- en Slaapkamer,
op 't mooiste gedeelte van het Oude Delft.
Adres OUDE DELFT 191.

RESTAURANT „HOTEL CENTRAL”.
WIJNHAVEN 6-7. :-: OUDE DELFT 92.
AVONDSHOTELS van 5-7 uur à f 0,60.

TE KOOP GEVRAAGD

Oude Platina Kroezen

en ander PLATINA-AFVAL à f 4,75 per gram
bij elke hoeveelheid en directe betaling.

Adres: L. SIMONS,
WESTEINDE 301a. 's-GRAVENHAGE.
Telefoon Haag 170.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.**

VERSCHEENEN

bij de TECHNISCHE BOEKHANDEL EN DRUKKERIJ
J. WALTMAN JR., te DELFT

De Economie als Juristenvak.

Rede, uitgesproken door Prof. Mr. D. VAN BLOM,
bij de aanvaarding van het ambt van Gewoon
Hoogleraar aan de Rijks Universiteit te Leiden,
op 19 Januari 1916.

Prijs 50 cent.

LOKALEN

voor vergaderingen enz. beschikbaar
CHOORSTRAAT 16a. - TELEF. 417.

Tarfief aan te vragen aan den concierge.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 17 FEBRUARI 1916. No. 19.

TOONEEL.

Opvoering in Diligentia van een Perzisch spel
: „RUBAÏYAT” :
van OMAR KHAYYAM, vertaald door P. C. BOUTENS.

Persgesprek met eenige executanten.

Het is reeds half tien Dinsdagavond 8 Februari, als het ons nog mag gelukken door te dringen tot den regisseur, van wien wij eenige waardevolle bijzonderheden weten los te krijgen.

Gesprek met den regisseur.

Wij: Loopt het geheel vlot van stapel?

Hij: Zeer zeker, heeren. De jongelui zijn mij wat spel betreft zeer meegevallen. Zij hebben alle persoonlijke zwakheden af weten te leggen: Een wijs man zal dwaas doen. Een zeer nuchter man wil zich een roes drinken.

Slechts de drie dames zullen in haar dagelijksche rol kunnen blijven wat hoogste zielevreugde betreft. U weet waarschijnlijk dat zij in den dans deze vreugde symbolisch zullen voorstellen.

Wij: Zou het publiek de „Rubaïyat” goed begrijpen?

Hij: Misschien doet de eenvoud van Omar Khayyams woorden het perplex staan, omdat zijn ooren de ontstellende verwarrende nonsens der tegenwoordig gebruikelijke omgangstaal gewoon zijn. Maar ik geef u als mijn meening te verstaan, dat dit toch de aangewezen, „maar moeielijken weg is om de ware kunst weer haar rechtmatigen plaats terug te schenken”.

Op dit oogenblik wordt tot ons leedwezen de regisseur weggeroepen naar de kleedkamer, waar een zwaar tumult heerscht. Het wordt ons evenwel vergund met hem mede te gaan.

Blik in de kleedkamer.

De schenker heeft zichzelf mismaakt tot roodwangig appelwif. Dank zij het tactvolle optreden van mejuffrouw Jacoba wordt zijn gelaat in een meer fijne, Perzische tint gebracht.

Nog trekt het onzen aandacht, dat de prima donna doodsblijk ziet. Een leege poudre de riz-doos staat op tafel.

Van de gelegenheid maken wij ijverig gebruik om Omar Khayyam aan te klampen, die last heeft van een afvallende snor. Hij deelt ons mede, dat hij op een kussen van zegge negenhonderd gulden zal zitten en dat dit een groot moment zal zijn in zijn leven.

Hij heeft een smartelijken trek om den mond, naar wij van zekeren knaap hooren een uitvloeisel eener heftige woordenwisseling met den regisseur over de vraag of de foto der medespelenden om 7 uur of om 11 uur genomen moest worden. Overigens was hij hoogst tevreden over de leiding van den nauwelijks de kinderschoenen ontwassen regisseur, die zich een eminent menschenkenner betoonde in zijn optreden tijdens de talrijke repetities.

Na deze ontboezemingen kwam de regisseur en gaf met fijne tact te kennen, dat het onzen tijd was te vertrekken. Reeds toen wij de zaal ingingen twijfelden wij niet meer in 't welslagen der voorstelling. Een blik over het tooneel overtuigde ons, dat alles perfect was geregeld.

Over de medespelers scheen dat flegma te zijn gekomen, dat de Perzen zoo bizonder kenmerkt. Ongetwijfeld moesten de verzen door Omar Khayyam (J. M. F. Romein) op de repetities vertolkt toen reeds haar heilzame suggestieve invloed op hun zielen hebben uitgeoefend.

De voorstelling.

De vier slagen op den schoonen gong vooraf raakten den juisten snaar van ons gemoed.

Het licht in de zaal ging daarop uit. De Perzische melodie dan volgende bracht ons steeds meer in den gewenschten sfeer. Jammer was het deze muziek iets te lang duurde.

Langzaam ging toen het gordijn open. De indruk was schitterend. Het was een goede gedachte de eerste twee kwartrijnen, die de stemming der tijd, de lente, weergaven, achter de schermen door een meisjessysteem te doen zeggen. De goddelijke stemming en klaarheid dezer kwartrijnen is zoo treffend, dat wij ze hier herhalen.

De wereld groent, de bloesem uitgetogen
Als Moesa's ¹⁾ hand, versneeuwt de takkebogen
En Isa's ²⁾ adem wekt alom het kruid.
In tranen open gaan de wolkenoogen.

De roos zei: zaagt ge ooit zoo kwistig kind
Mijn open oogen zijn van lachen blind.
Dan los ik rustig van mijn beurs de koorden
En al mijn rijkdom strooi ik op den wind.

De taveerne, waar Omar Khayyam te midden van zijn gasten zijn levenswijsheid verkondigde, was volmaakt in toon ingericht. Een hooge kunstzin moet hier de jeugdige ontwerpers tezamen met de firma Pander hebben geleid, anders was zeker verschil van meening ontstaan. En een dergelijk decor als wij Dinsdag bewonderden kon slechts samengesteld worden, waar eenzelfde drang, namelijk iets schoons te bieden, allen bezielde!

De kwartrijnen, door Omar Khayyam voorgedragen, werden goed beheerscht. Wij hadden iets dergelijks niet van een dilletant verwacht. Het was gelukkig gekozen de rustpoozen tusschen de kwartrijnen niet te kort te maken. Een Perzische wijze mag zich nu eenmaal niet aan het bioscooptempo van onzen tijd storen, vooral niet wanneer hij zijn onverbiddelijk kalme levenswijsheid zegt.

Het spel der overigen paste zich goed aan. Wij hadden graag gezien, dat de regie den pottenbakker zich niet steeds in dezelfde lijn heen en weer over 't tooneel had laten verplaatsen; de pottenbakker overigens vornde een goede vulling voor het leege gedeelte buiten de kring, d.i. links op het tooneel. Hij had echter met weglating van één kwartrijn (Laat niet door smarts omhelzing U bekoren) buiten de kring kunnen blijven na zijn eerste optreden.

Natuurlijk kostte het ons groote intellectueele kracht de kwartrijnen steeds te volgen. Hoe juist was daarom een rustpunt gekozen na de binnenkomst der stoet, wanneer de jonge vrouwen hun dans beginnen.

De laatste der stoet, naar wij meenen mej. E. Smit, stelde het symbool der hoogste zielevreugde voor. Zij trok zich eerst terug in een hoek der taveerne, maar werd daaruit verdreven door het spiegelen van den dwaas. (Vooral in deze scene was de dwaas uitmuntend). Zij vluchtte naar de overige jonge vrouwen, die tot dan toe slechts aardische vreugden schenen te kennen. Dezen werden bij 't zien van haar beeld door een hoogere vreugde bevangen. Zij openbaarden ons dit in den verheven dans, die dan volgde. Het toilet der jonge vrouwen was goed gekozen, misschien hadden zij, zoo het kled bij een enkele iets meer nauwsluitend geweest was, nog ranker van gestalte, dus nog fijner van gebaar kunnen zijn.

Een treffend contrast met de Perzische dans vormde de „pas de l'ours” van enkele vroeger vertrekkenden. Geen wonder, dat zij vertrokken! Omar Khayyam trachtte door zeldzame eenvoud den menschen den weg naar een bewust leven te wijzen. Het hedendaagsche publiek leeft echter in een droom en wenscht dus maar een droom!

De kwartrijnen na den dans hadden wij niet graag gemist.

Daarin juist valt het psychologisch hooge moment van Omar Khayyam, waar hij van alle aardische vrienden en vreugden verlaten wordt en tot God geheel inkeert met dit innig zuivere kwartrijn:

'k Zoekt in dit tijd'lijk huis met al mijn zinnen
Naar schoonheid die ik neven U mocht minnen,
De maan is glansloos bij Uw aangezicht,
En geen cypres kan Uw gestalte winnen.

Nabeschouwing:

Het streven van deze jongelui is een heilig streven geweest. Jammer genoeg schijnt echter bij 't publiek een wanbegrip te bestaan, dat aan liefdadigheid uitsluitend verbindt nogatentjes, waar de bekoring steeds is uitgegaan, als de opgeprikte verkoopsters er in zijn gegaan, verder hoogstens een middelmatig tooneelpretje met de vaste bijkomstige emotie, dat er iemand blijft steken.

Jeugdige strijders voor wat goed en mooi is, blijft Uw edel doel nastreven. Hecht nooit waarde aan critieken waarvan ge weet, dat zij U ten onrechte ontmoedigen.

De kunst vaart er wel bij.

M. W.

P. S. Voor de pauze werd onze tegenwoordigheid elders vereischt. Het gevolg was, dat wij de muziek niet konden halen, die eenige Studenten en dames ten beste gaven. Het spijt ons zeer hier niet méér over te kunnen schrijven, dan dat wij van vele kanten hoorden, dat deze meerdere menschen zeer heeft voldaan.

M. W.

¹⁾ Volgens 't verhaal in de Koran was de hand van Moesa (Mozes) wit als bloesem, toen hij haar uit zijn overkleed te vorschijn bracht.

²⁾ Hier wordt de heilzame invloed van Isa (Jezus) gedacht in de uitwerking van zijn reinen adem.

BOEKBESPREKING.

Meetkunde en Mystiek.

 Drie voordrachten van DR. H. A. NABER.

Met zekeren spot is dit fraaie boek in het T. S. T. besproken, waarbij wel het gekste was dat de recensent niet eens apprecieerde wat er aan strikt meetkundige mededeelingen in te vinden is. Toch is het niet onbelangrijk te hooren hoe onwetenschappelijk zelfs Viollet le Duc met zijn meetkunde omging; en alleen pijnlijk kan het zijn, overtuigd te worden dat de Egyptische driehoek waarmee Berlage beweert proportie in zijn Beursgebouw gebracht te hebben, niet Egyptisch is en naar believen wat hooger of lager wordt geconstueerd. Van groot belang voor het begripen der regelmatige lichamen zijn echter de zeer talrijke projectie's ervan met hunne meetkundige eigenschappen.

Toch zal ik geen oogenblik aarzelen om de mystiek het belangrijkste onderwerp van 't boek te noemen; evenwel met dit voorbehoud dat voortdurend de meetkundige vormen de draad zijn waaraan de grootste mystieke feiten worden geregen in een schoone, zij 't ook wat vage poging tot historische afleiding. Mijns inziens is de schrijver met zijn mystiek verrassend betoog er in geslaagd een aantal oude symbolen met elkaar in verband te brengen en daardoor een geheel anderen kijk te geven op dat duisterste minst begrepen deel der Middeleeuwsche en klassieke geesteswereld.

De groote eenheid waartoe het overstelpend materiaal van pyramide, cathedraal en H. Graal wordt bijeengehouden is de z. g. Gulden Snede bij den schrijver vooral als Goddelijken Driehoek in eere. Intusschen zal ik niet meer over den inhoud uitweiden, wie zich voor meetkundige systemen in de kunst interesseert, wie verband zoekt tusschen klassieke en latere mystiek en ten slotte wie in het Nederlandsch een boek wil lezen sprankelend van geest verrassend van taal en suggestief als de beste Fransche wetenschap: hij verfrische zijn denken met dit zeer bijzondere boek.

 P. J. WILLEKES MACDONALD.

TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

Ingenieursexamens vóór de Zomervacantie 1916.

De Voorzitter van de afdeeling der Werktuigbouwkunde, Scheepsbouwkunde en Electrotechniek der Technische Hoogeschool maakt bekend, dat zij, die wenschen deel te nemen aan een der ingenieursexamens, welke door genoemde afdeeling zullen worden afgenomen vóór de zomervacantie 1916, zich hiervoor schriftelijk hebben aan te melden bij

den Secretaris der afdeeling, Prof. C. B. Biezeno, w. i., (uitsluitend gebouw W. en S., Nieuwe Laan 76, te Delft) vóór 1 Maart 1916, onder overlegging van het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd candidaatsexamen.

Formulieren voor de aanmelding zijn verkrijgbaar in den technischen boekhandel van J. Waltman Jr. te Delft.

Mededeelingen.

De hoogleeraar H. ter Meulen, t. zal zijne colleges hervatten op Dinsdag 15 Februari 1916.

De hoogleeraar C. K. Visser, c. i. zal op Donderdag 17 Februari 1916, zijne colleges wederom hervatten.

Bij beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 Februari 1916, No. 1893, Afdeeling O., is met ingang 1 Maart 1916 aan H. C. Jacobsen, t. te Delft op zijn verzoek eervol ontslag verleend als assistent voor de algemeene en toegepaste microbiologie aan de Technische Hoogeschool te Delft.

Bij beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 Februari 1916, No. 1894, Afdeeling O., is te rekenen van 7 Februari 1916 aan F. D. Pigeaud, e. i., op zijn verzoek eervol ontslag verleend als assistent voor de electrotechniek aan de Technische Hoogeschool te Delft, terwijl voor het tijdvak van 16 Februari tot en met 31 Augustus 1916 als opvolger is benoemd W. Th. Bähler, Hugo de Grootstraat 56, Delft.

AGENDA.

DEN HAAG.

- 18 Febr. Theater Verkade. 8 $\frac{1}{4}$ uur. Maar 'n Droom.
- 18 Febr. Princesse Schouwborg. 8 uur. Dansavond door Meina Irwen.
- 18 Febr. Kon. Schouwborg. 8 uur. Nonni.
- 18 Febr. Gebouw v. Kunsten en Wetenschappen. 8 uur. Italiaansche Opera. La Wally.
- 18 Febr. Bouwmeester Theater. 8 uur. „Weet je 't al van Schellevis-Mie?”
- 19 Febr. Theater Verkade. 8 $\frac{1}{4}$ uur. Contanten.
- 19 Febr. Princesse Schouwborg. 8 uur. Dolle Hans.
- 19 Febr. Kon. Schouwborg. 7 $\frac{1}{2}$ uur. Quo Vadis?
- 19 Febr. Gebouw v. Kunsten en Wetenschappen. 8 uur. Duitsche Opera. Salome.
- 19 Febr. Bouwmeester Theater. 8 uur. „Weet je 't al van Schellevis-Mie?”

ROTTERDAM.

- 18 Febr. Schouwborg. 8 uur. Die Haghespelers. Contanten.
- 18 Febr. Tivoli. 8 uur. De Schoone Slaapster in het Bosch.
- 19 Febr. Schouwborg. 8 uur. Ital. Opera. La Wally.
- 19 Febr. Tivoli. 8 uur. Die Haghespelers. Nonni.

ADVERTENTIEN.

MEEUWS' Kalfsleverworst

12 CENT PER ONS.

Net gedragen Heerenkleeding

wordt tegen hooge prijzen ingekocht door F. M. UPHUS, Van der Werffstraat 32B, ROTTERDAM. Telefoon Interc. 8736.

Dagelijks aan huis te ontbieden.

OUDE DELFT 120 - DELFT.

Uitzending van Dinners.

Levering van Schotels.

Dagelijks verkrijgbaar de bekende NASSI GORENG.

Aanbevelend,

Oude Delft 120 :: Chr. F. RÜTER.

Bij de

**TECHNISCHE BOEKHANDEL EN
DRUKKERIJ J. WALTMAN Jr., Delft,
BINNENWATERSLOOT 33.**

zijn steeds in voorraad de volgende, bijzonder fraai geïllustreerde werken:

Princess Mary's Gift book	f 1.75.
King Albert's Book	- 2.10.
The Queens Gift book	- 1.75.
Belgian Art in Exile	- 4.20.
Dulacs Picture book	- 2.10.

Deze werken zijn alle uitgegeven ten voordeele van liefdadige instellingen in verband met den oorlog.